

Nội dung bài viết

1. [Soạn bài Thực hành tiếng Việt trang 45 - Biện pháp tu từ](#)

Soạn bài Thực hành tiếng Việt trang 45 - Biện pháp tu từ

Câu 1 (trang 45 SGK Ngữ văn 8 Tập 1): Chỉ ra câu thơ, câu văn có sử dụng biện pháp tu từ đảo ngữ trong các trường hợp sau:

a. Lặn lội thân cò khi quãng vắng

Eo sèo mặt nước buổi đò đông.

(Trần Tế Xương, Thương vợ)

b. Xóm làng xanh mát bóng cây

Sông xa trắng cánh buồm bay lưng trời

(Trần Đăng Khoa, Quê em)

c. Chị Dậu về đến đầu nhà đã nghe tiếng khóc khàn khàn của hai đứa trẻ. Sấp ngửa, chị chạy vào cổng, quẳng cả rổ mẹt, mê nón xuống sân, rồi vội vàng chị vào trong nhà.

(Ngô Tất Tố, Tắt đèn)

Trả lời:

Các câu thơ câu văn có sử dụng biện pháp tu từ đảo ngữ:

a. [Lặn lội thân cò](#) khi quãng vắng

[Eo sèo mặt nước](#) buổi đò đông.

b. Xóm làng [xanh mát bóng cây](#)

Sông xa [trắng cánh buồm bay](#) lưng trời.

d. [Sấp ngửa, chị chạy vào cổng](#), quẳng cả rổ mẹt, mê nón xuống sân, rồi [vội vàng chị vào trong nhà](#).

Câu 2 (trang 45 SGK Ngữ văn 8 Tập 1): Đọc đoạn thơ sau và thực hiện các yêu cầu nêu ở dưới:

Lom khom dưới núi tiều vài chú

Lác đác bên sông chợ mấy nhà

Nhớ nước đau lòng con quốc quốc,

Thương nhà mỏi miệng cái gia gia.

(Bà Huyện Thanh Quan, Qua Đèo Ngang)

- Chỉ ra các câu thơ sử dụng biện pháp tu từ đảo ngữ trong đoạn thơ.
- Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong từng câu thơ.

Trả lời:

- Các câu thơ sử dụng biện pháp tu từ đảo ngữ trong đoạn thơ:

Lom khom dưới núi tiều vài chú

Lác đác bên sông chợ mấy nhà

Nhớ nước đau lòng con quốc quốc,

Thương nhà mỏi miệng cái gia gia.

- Phân tích tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong từng câu thơ:

- Nghệ thuật đảo ngữ nhấn mạnh vào dáng “lom khom” của những chú tiều, cái “lác đác” của mấy ngôi nhà ven sông kết hợp các từ chỉ số lượng ít ỏi “vài”, “mấy” khiến cho hình bóng con người đã nhỏ lại càng nhỏ hơn, cuộc sống đã hiu quạnh lại càng hiu quạnh hơn.

- Nghệ thuật đảo ngữ “nhớ nước”, “thương nhà” nhấn mạnh vào tiếng kêu của con quốc và cái gia gia. Những âm thanh của cuộc kêu cũng chính là nỗi lòng của Bà Huyện Thanh Quan. Chữ vừa ghi âm thanh nhưng đồng thời còn bộc lộ tâm trạng, ý tứ của tác giả, qua đó làm nổi bật tâm trạng, nỗi niềm của nữ sĩ.

Câu 3 (trang 46 SGK Ngữ văn 8 Tập 1): Nêu tác dụng của biện pháp tu từ đảo ngữ trong các đoạn thơ sau:

a. Bỏ nhà lũ trẻ lơ xơ chạy

Mất ổ bầy chim dáo dác bay.

(Nguyễn Đình Chiểu, Chạy giặc)

b. Con đê cát đỏ cỏ vìên

Leng keng nhạc ngựa ngược lên chợ Gò.

(Hoàng Tố Nguyên, Gò Me)

c. Ngày hôm sau ồn ào trên bến đỗ

Khắp dân làng tấp nập đón ghe về

(Tế Hanh, Quê hương)

Trả lời:

a. Nhấn mạnh khung cảnh chạy giặc. Những đứa trẻ phải bỏ nhà, chạy lơ xơ. Bầy chim bị mất ổ dáo dác bay. Một khung cảnh hỗn loạn, xơ xác, tan thương.

b. Nhấn mạnh bức tranh thiên nhiên Gò Me sinh động, tươi mát, tràn ngập sức sống với thiên nhiên trù phú, và sự bình yên, thư thả với các hình ảnh bình dị.

c. Nhấn mạnh cảnh ồn ào, tấp nập trên bến khi đón thuyền về và niềm vui trước những thành quả lao động, gọi ra một sức sống, nhịp sống náo nhiệt.